

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

*Актуальні
проблеми
сучасної
філології*

МОВОЗНАВЧІ СТУДІЇ

Збірник наукових праць
Випуск XIV

*Наукові записки
Рівненського державного
гуманітарного університету*

Рівне–2006

ББК 81 Актуальні проблеми сучасної філології. Мовознавчі студії. Збірник наукових праць Рівненського
А 43 державного гуманітарного університету.
4 Вип. 14. – Рівне: РДГУ, 2006. – 100 с.
УДК
811.161.2

Збірник наукових праць містить статті з актуальних проблем мовознавства, системних відношень української мови, лінгвістики тексту, теорії мовної освіти та культури мовлення.

Опубліковані матеріали можуть бути корисними для науковців, викладачів та студентів, учителів.

Редакційна колегія:

Головний редактор **Шульжук Каленик Федорович**,
доктор філологічних наук, професор,
завідувач кафедри української мови
Рівненського державного гуманітарного університету,
Дійсний член Академії наук вищої школи України

Члени редакційної колегії:

1. **Вихованець І.Р.**, член-кореспондент НАН України, доктор філологічних наук, професор, завідувач відділу граматики і фонетики української мови Інституту української мови НАН України (м. Київ).
2. **Гуйванюк Н.В.**, доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри української сучасної мови Чернівецького національного університету ім. Ю.Федьковича.
3. **Загнітко А.П.**, доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри української мови Донецького національного університету.
4. **Іваницька Н.Л.**, доктор філологічних наук, професор кафедри методики лінгвістичних дисциплін Інституту філології і журналістики Вінницького державного педагогічного університету ім. М.Коцюбинського.
5. **Кірілкова Н.В.**, кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови Рівненського державного гуманітарного університету.
6. **Кузьмич О.О.**, кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови Рівненського державного гуманітарного університету.
7. **Поліщук Я.О.**, доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри української літератури Рівненського державного гуманітарного університету.
8. **Степанова О.І.**, кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови Рівненського державного гуманітарного університету.
9. **Тищенко О.В.**, доктор філологічних наук, професор, проректор з наукової роботи Рівненського інституту слов'язнавства Київського славістичного університету.
10. **Шкарбан Т.М.**, кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови Рівненського державного гуманітарного університету.
11. **Шульжук Н.В.**, кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри методики викладання та культури української мови Рівненського державного гуманітарного університету.

Упорядники: Якимчук О.І., Степанова О.І.

Друкується за рішенням вченої ради
Рівненського державного гуманітарного університету
(протокол № 10 від 26 травня 2006 р.)

За точність і грамотність публікацій відповідають автори. Рукописи не рецензуються і не повертаються.
Адреса редакції: 33000, м. Рівне, вул. С. Бандери, 12. Рівненський державний гуманітарний університет.
(вул. Остафова, 31; кафедра української мови)

ISBN 966–72–81–04–9

© Рівненський державний гуманітарний університет, 2006.

10. Pajdzińska A. Znaczenie związku frazeologicznego // *Poznańskie Spotkanie Językoznawcze.* / Pod. red. Z. Krawczyńskiej i Z. Zagórskiego. – Poznań, 1996. – T. 1. S. 168–173.

11. *Słownik języka polskiego: W 8 t.* / Oprac. J. Karłowicz, A. Kryński, W. Niedźwiedzki. – Warszawa, 1900–1927.

SUMMARY

The article is devoted to the description of semantic peculiarities of Polish and Ukrainian phraseological units with the component – name of monetary units, which bear historical, cultural, etymological aspects and reflect traditions of Polish and Ukrainian society.

УДК 811.161.2

Оксана КРИЖАНСЬКА

З ІСТОРИЇ НАЗВ КОЛЬОРІВ

Назви кольорів в українській мові утворюють лексико-семантичну систему, яка відзначається давністю свого походження. Предметом нашого дослідження є історія утворення цієї системи в українській мові.

Лексико-семантична група назв кольорів являє собою систему, у якій можна виділити „ядро”, навколо якого розташована „периферія”.

Ядро складається із семи семантично незалежних слів (*червоний, жовтий, зелений, голубий, синій, білий, чорний*). Периферія, диференціюючи різні відтінки основного тону, розміщена навколо ядра.

Формування лексико-семантичної групи первинних назв кольорів української мови (*білий, чорний, зелений, жовтий* та ін.) відносять до індоєвропейського періоду. Вони втратили внутрішню форму, невмотивовані з погляду носіїв сучасної української літературної мови. Розглянемо їх походження.

Червоний, білор. – *чырвоны*, польськ. *czzerwony*, чеськ. – *cervený*, болг. – *червен*, сб.-х. – *чр'вен*, словен. – *črļjēni*, словацк. – *červený*; в.-луж. – *čerwjenu*, н.-луж. – *serwenu*, кашуб. – *čeřwjony*, полаб. – *carvéné*, давньор. – *чървлений*, укр. діал. *черлений, червеный*.

Українське червоний сягає до праслов'янського **črvenъ, črļjenъ* (від дієслова **črǫviti*).

У давньоруській мові *червь (чървь)* означало не тільки „черв'як”, а й „червона фарба”. Це пов'язано з тим, що один з різновидів черв'яка – *червецъ* в епоху середньовіччя був основним матеріалом, з якого добувалась червона фарба.

Червлений, що означало „пофарбований черв'яком”, – пасивний дієприкметник минулого часу; потім його

12. *Słownik języka polskiego: T. 1–11.* / Pod red. W. Doroszewskiego. – Warszawa: Wiedza Powszechna, 1958–1969.

почали вживати як прикметник із значенням „червоний взагалі”.

Отже, назва кольору виникла на основі назви барвника.

Форма ж українського слова *червоний* могла з'явитись під впливом польської форми *czzerwony*, що, як зауважує Ф. Славський, [13: I, 119], утворилась, очевидно, під впливом чеської мови.

Жовтий, рос. – *желтый*, білор. – *жоўты*, польськ. *żółty*, чеськ. – *žlutý*, болг. – *жълт*, сб.-х. – *жѣт*, словен. – *žolt* (діалектне), в.-луж. – *žolty*, н.-луж. – *žolty*, кашуб. – *žēłti*, давньор. – *жълтъ, жьлтъ, жьлтми*.

Ця назва сягає до загальнослов'янського **žbltъ* (індоєвропейська основа **ghlto*) і знаходить відповідники в ряді індоєвропейських мов: лит. *geltas* „жовтий”, латв. *dšeltans* „жовтий”.

Дослідники пов'язують його етимологію зі словами *золото, злато, зелений* [16: II, 43–44].

Індоєвропейський корінь **ghel-*, **ghel-* мав два значення: „блищати, сяяти” і „бути зеленим, бути жовтим”.

Лексема *жовтий* виникла в українській мові фонетично на основі давньоруського *жълтми*, о з'явилося на місці ь, а давній л змінився на нескладнотворчий у.

Зелений, рос. – *зеленый*, білор. – *зялены*, польськ. *zielony*, чеськ. – *zelený*, болг. – *зелен*, сб.-х. – *зѣлен*, словен. – *zelén*, в.-луж. – *zeleny*, кашуб. – *zelony*, полаб. – *želen*, давньоруське – *зелень, зелены*.

Зелений є загальнослов'янською назвою кольору (**zelenъ*), що сягає до індоєвропейського кореня **g'hel* „зеленіти” і знаходить відповідники в мовах

індоєвропейської групи: лит. – *želvas* „зеленкуватий”, *žoli* – „трава, зелень”, латв. – *žals* „зелений”. О.О. Потебня бачить основу в давньому слові *зелъ*: „з рослини, зілля виділено ознаку „зелений” [9: III, 81]. У германських і слов'янських мовах назви жовтого і зеленого кольорів походять від одного кореня: *жьлтъ* – *зелень*”.

Про ці назви А. Мейє пише, що вони є форми, значною мірою заплутані, бо нема можливості розрізнити початкові *gh* і *gie*, які між собою переплутались.

Українська назва кольору *зелений* виникла фонетично з давньоруської назви *зеленыи*.

Голубий, рос. – *голубой*, польськ. – *golebie*, в інших слов'янських мовах аналогічного слова нема, давньоруське *голубъ*, *голубыи*. О.О. Потебня, Л.А. Булаховський і М. Фасмер відносять цю назву до слова *голуб*, за кольором оперення якого було дано назву відповідному кольору, з тією, однак, неточністю, яка характерна для назв кольорів у давніх мовах. Інші дослідники вважають, що назва кольору була первинною і співвідносна з давньогерманським *golimban* „голубий”.

Назва *голубий* в українській мові виникла фонетично з давньоруського *голубыи*.

Синій, рос. – *синий*, білор. – *сіні*, польськ. – *sinu*, чеськ. – *siný*, болг. – *син*, сб.-х. – *сѣинѣ*, словен. – *sinji*, словацьк. – *sinu*, давньоруськ. – *синь*, *синиш*.

О.Г. Преображенський [10: II, 287], говорячи про походження слова *синій*, зазначає, що воно утворене за допомогою суфікса -н- від тієї ж основи, що й „сяяти”.

Аналогічні думки висловлюють автори етимологічних словників і досліджень (О. Брюкнер, М. Фасмер, П. Черняк, І. Голуб, І. Копечний, М. Шанський та ін.).

Праслов'янське **sinь* зводиться до індоєвропейського кореня **skei*, що поєднував у собі протилежні значення – „світло” і „тінь”. Пор. давньоінд. *chaya* „тінь, відблиск”, грецьке *οἶλιὰ* „тінь”, готське *skeinan* „сяяти”, пруське *sijwan* „сірий”, іран. *siyan* „чорний”, вірм. *seav* „чорний”, литов. *sývas* „білий, запліснявілий”, *šemas* „попелястий, сиво-голубий”.

Форма *синій* (з давньоруського *синиш*) з'явилась за аналогією, під впливом займенників *мій*, *твій*, *свій* та форм жіночого і середнього роду (типу *синя*, *сине*).

Білий, рос. – *белый*, білор. – *белы*, польськ. – *biały*, чеськ. – *bilý*, болг. – *бял*, сб.-х. – *бѣо*, *бѣјела*, словен. – *běl*,

словацьк. – *biely*, н.-луж. – *bely*, давньоруськ. – *бѣль*, *бѣльыи*.

В етимологічній літературі щодо походження слова *білий* є різні тлумачення. О.О. Потебня допускає думку, що прикметник *бѣлый* етимологічно пов'язаний з іменником *бѣль*. Але більшість учених – О.Г. Преображенський, Ф. Славський, М. Фасмер та інші – пов'язують це слово з індоєвропейським коренем *bhe* – „сяяти”, „блистити”, пор. у санскр. *bhalam*, що означає „блиск”.

В українській мові назва *білий* утворилася фонетично з давньоруського *бѣльыи*, *ѣ* на українському ґрунті переходить в *i*.

Чорний, рос. – *черный*, білор. – *чорны*, польськ. – *czarny*, чеськ. – *černý*, болг. – *черен*, сб.-х. – *чрн*, словен. – *črn*, словацьк. – *čierný*, н.-луж. – *carny*, в.-луж. – *čarnu*, кашуб. – *čarnu*, полаб. – *cáne*, давньоруськ. – *чърнь*, *черныи*.

В етимологічній літературі встановилася єдина думка, що спільнослов'янська назва *чърнь* є словом з індоєвропейським коренем **krs-no*.

Етимологічний аналіз невмотивованих назв кольорів на ґрунті споріднених мов указує на те, що ці назви в певний період свого існування були вмотивованими і мали предметне значення. Але в процесі функціонування в мові ознака, покладена в основу їх назви, тобто їх внутрішня форма, стерлася, забулась.

Розвиток суспільства, а разом з ним розвиток мислення, висувають необхідність більш диференційованого позначення якісних градацій і різних колірних відтінків предметів. У мові у зв'язку з практичними потребами суспільства відбувається інтенсивний процес поповнення групи назв кольорів за рахунок назв, утворених за колірною схожістю. Ці назви утворились на ґрунті української мови, вони становлять значну групу, мають прозору семантико-морфологічну структуру, утворені за колірною схожістю до предметів та явищ об'єктивної дійсності, означають колірну якість опосередковано (*агатовий*, *фіалковий*, *вишневий*, *бузковий*, *пшеничний*, *сніжний*, *срібний* та ін.).

Відзначимо семантичні моделі утворення назв кольорів за колірною схожістю:

1) з рослинами – *буряковий*, *васильковий*, *волошковий*, *трав'яний*;

2) з мінералами – *рубіновий, гранатовий, крєйдяний, малахітовий, янтарний, смарагдовий, лазуровий, бурштиновий;*

3) з плодами – *вишневий, лимонний, шафрановий;*

4) з явищами в природі – *світлий, сніжний, огняний;*

5) з тваринами – *вороний, мишастий, сорокуватий;*

6) з металами – *сріблястий, срібний, золотий, золотистий, мідний, свинцевий;*

7) з технічними виробами – *цегляний, цеглястий, ультрамариновий, смолистий, смоляний, антрацитовий;*

8) з продуктами харчування – *шоколадний, кремівий, молочний, кавовий, коричневий;*

9) з тканинами – *кумачевий.*

Дослідженням встановлено, що найпродуктивнішою є перша модель.

Словотворча структура розглянутих назв досить однорідна: усі вони утворені від іменникових основ за допомогою різних суфіксів (-ов-, -ев-, -ан-, -ян-, -н-, -л- та ін.). Найпродуктивнішими є -ов- та -ев-, за допомогою яких утворюють назви кольорів від назв рослин, плодів і тварин.

Менш продуктивними є суфікси -л- та -н-, за допомогою яких назви кольорів утворюються від назв явищ у природі.

У семантичному відношенні вся сукупність назв, утворених за схожістю до предмета чи явища з характерною барвою, являє собою дуже різноманітну групу, можливості поповнення якої новими лексемами фактично не обмежені.

Такі прикметники є назвами похідними; у них розвинулося якісне значення (пор. *вишневі уста* і *вишневі сади*, *вишневий цвіт*, *золотий годинник* і *золоте волосся*, *срібна ложка* і *срібна голова*).

Досить численну групу становлять назви кольорів, які є іншомовними запозиченнями або в основі творення яких лежить іншомовний елемент: *бордо, бордовий* (франц. *bordeaux*) – назву дано за кольором вина, названого за містом *Бордо*, у якому вироблявся цей сорт вина; *фіолетовий* (франц. *violette* – фіалка); *ліловий* (франц. *lilas* – бузок); *беж* – ясно-коричневий колір з кремовим відтінком – від франц. *laine beige*, – що означає „натуральна шерсть, яка має свій природний колір; *маренго* (італ. *marengo*) – чорний колір з сірим відтінком – назва дана за кольором тканини, що виготовлялася в

селі *Маренго* в Північній Італії; *хакі* (інд. *khak* – колір бруду) – земляний, коричнево-зелений колір з сірим відтінком; *електрик* (франц. *electrique*) – голубий чи синій колір з сірим відтінком; *палевий* (франц. *paille* – солома) – блідо-жовтий колір з рожевим відтінком; *теракотовий* (франц. *terra cotta* – обпалена земля) – червоно-коричневий колір; *оранжевий* (франц. *orange* – апельсин) – середній колір між червоним і жовтим; *карий* (тюрк. *кара* – чорний) – коричневий; *індіго* (іспанськ. *indigo*) – темно-синій; *буланій* (тюрк. – *bulan*, що означає світло-жовту масть коня) – світло-рудий, жовтий; *бурій* (тюрк. *bur*, що означає рижу масть коня) – темно-коричневий; *чалий* (тюрк. *cal* – сірий, червонувано-сірий, сивий) – сірий з домішкою іншого кольору; *брунатний* (з польського *brunatny* – коричневий) – коричневий, темно-жовтий колір.

За структурою назви кольорів утворюють чотири словотворчі типи:

1. Кореневі, безсуфіксальні (*білий, чорний, сірий, синій, зелений* і т.д.);

2. Назви, утворені від іменникових основ за допомогою суфіксів (*лимон – лимонний, буряк – буряковий, вишня – вишневий*);

3. Назви, утворені від прикметникових основ за допомогою суфіксів суб'єктивної оцінки (*синій – синюватий, синенький; зелений – зеленавий* і т.д.);

4. Складні утворення від основ різних лексикограматичних розрядів слів (*темно-червоний, яскраво-зелений, лимонно-жовтий* та ін.).

Отже, генетично, за походженням, назви кольорів органічно пов'язані зі словами предметного значення. Семантичні та етимологічні дослідження свідчать, що назви кольорів виникають як слова-характеристики, відбивають у своєму лексичному значенні ту або іншу властивість чи ознаку предмета. Назви барв, утворені за колірною схожістю, виникли пізніше порівняно з так званими „первинними кольорами” (*червоний, жовтий, зелений, синій* та ін.), у результаті дальшого розвитку абстрагуючої властивості людського мислення.

Як явища історичні, ряди назв не являють собою замкнених, нерухомих систем: вони можуть поповнюватись новими словами, утрачати ті, що існували раніше.

Збагачення словника кольорів підпорядковується певним законам, воно йде в основному в напрямі

розширення назв відтінків основних кольорів спектра. Це прикметники, вивідні від назв металів, плодів, рослин, тварин, мінералів, продуктів харчування, явищ природи, назв тканин, назв технічних виробів з яскраво вираженим забарвленням.

Назви кольорів у словниковому складі української мови являють собою своєрідну лексико-семантичну групу. Вона відзначається давністю свого походження, активністю застосування. Аналіз її семантичних рядів дозволяє говорити про семантичне багатство і різноманітність, про словотворчі й семантичні зв'язки з іншими шарами лексики.

ЛІТЕРАТУРА

1. Беларуско-руські слоунік / Пад рэдакцыяй К.Крапівы. – М., 1962.
2. Берков В.П. Исландско-русский словарь. – М., 1962.
3. Бернштейн О.Б. Болгарско-русский словарь. – М., 1953.
4. Herne G. Die slawischen Farbenbenennungen. – Uppsala, 1954.

5. Holthausen F. Sotisches etymologisches. – Wörterbuch, Heidelberg. – 1934.
6. Павлович А.И. Чешско-русский словарь. – М., 1962.
7. Pocorny J. Indogermanisches etymologisches. – Born – München, 1959.
8. Польско-русский словарь / Под ред. М.Ф.Розладовской. – М., 1963.
9. Потебня А.А. Из записок по русской грамматике. – М., 1958.
10. Преображенский А.О. Этимологический словарь русского языка. – М., 1959.
11. Русско-български речник. – София, 1960.
12. Русско-беларуский словарь / Под ред. Я. Коласа, К.Крапиви и П.Глебки. – М., 1953.
13. Ślowski F. Słownik etymologiczny języka polskiego: В 4 т. – Kraków, 1952-1956.
14. Словник української мови: В 11 т. – К., 1970-1980.
15. Fraenkel E. Litavisches etymologisches. – Wörterbuch, Höttingen, 1962.
16. Фасмер М. Этимологический словарь русского языка: В 4 т. – М., 1964-1973.

РЕЗЮМЕ

Статья посвящена исследованию происхождения названий цветообозначений в украинском языке.

УДК 811.161.2'37

Наталія КІРІЛКОВА

ФОЛЬКЛОРНІ ТРАДИЦІЇ В „СИНІХ ЕТЮДАХ” М. ХВИЛЬОВОГО

Дослідження мовної особистості письменника – один із актуальних напрямів сучасного мовознавства, який передбачає поєднання стилістичного та історико-літературного аспектів у вивченні індивідуального стилю. Звернення лінгвістів до поняття мовної особистості свідчить про виняткову роль мови в житті окремої людини і суспільства в цілому, приверненні уваги до світоглядних основ мовної творчості.

Творча постать М. Хвильового і його тексти не надаються до легкого сприйняття. Складність мовно-образної структури новел письменника постає з вибагливої і вдумливої роботи над словом, у чому він і сам зізнався: „...Не належу до тієї категорії письменників, які вміють швидко і легко писати, а з великими труднощами переборюю т.з. „опір матеріалу” („Сині етюди”). У новелах М. Хвильового багато неординарного, як пише В.М. Русанівський, „група ВАПЛІТЕ, до якої належав письменник, поставила своїм

завданням позбавити українську літературу „просвітенської” форми [Русанівський, 2001, 301], проте викликає неабиякий інтерес і трансформація народного джерела в мовній особистості письменника. Народнопоетичне джерело творів М. Хвильового об'єктом дослідження не було.

Специфіка художнього стилю – це пошук своєї інтерпретації, свого бачення. Фольклор має здатність оживати в нових літературно-художніх асоціаціях. Фольклоризми в мові „Синіх етюдів” М. Хвильового є предметом аналізу в нашій статті. Як джерело мовно-художньої творчості українських письменників фольклор досліджує С.Я. Єрмоленко, багатство народно-поетичного мовлення і можливості фольклорного слова в його багатогранній семантичній структурі досліджують А.Т. Хроленко, Т.М. Шевчук, Л. Дяченко, В. Жайворонок.

ЗМІСТ

Розділ I. Граматична будова. Проблема синтаксису	3
Шульжук К.Ф. Внутрішня структура предикативних компонентів складного речення	3
Шкарбан Т.М. Порядок розміщення частин і компонентів у складних конструкціях з однорідною супідрядністю	6
Шульжук Н.В. Неповні речення в структурі діалогічної єдності.....	9
Щербачук Н.П. Особливості функціонування комунікативних типів простого речення в діалогічному мовленні	12
Кузьмич О.О., Остапчук Ю.В. Причинові структури як вияв екзистенційного світобачення.....	17
Парфенюк Л.А. Імплицитність та редукція як синтаксичні засоби виразності в прозових творах (на матеріалі малих прозових форм кінця ХХ – початку ХХІ ст.).....	19
Ричагівська Ю.Є. Синтаксичний повтор та парцеляція як актуалізатори внутрішньо реченнєвої інформації.....	22
Розділ II. Актуальні проблеми морфології та словотвору	26
Мединська Н.М. Тривалентні дієслова багатократно-дистрибутивної і розподільної дії з подвійними префіксами	26
Пасічник І.А. Відприкметникова морфологічна вербалізація.....	30
Розділ III. Системні відношення в лексиці та фразеології.....	34
Павлова О.І. Синонімія в термінології та її особливості	34
Степанова О.І. Метафора як показник ідіостилію художнього мовлення.....	40
Вокальчук Г.М., Мамчич Т.І. Частотний аналіз авторських лексичних новотворів у поетичному словнику „Молодої Музи”	44
Адах Н.А. Словник авторських лексичних новотворів у поезії Василя Барки	47
Гаврилюк Н.В. Юкстапозити у творчому доробку неокласиків	50
Воробйова Л.М., Воробйова І.А. Національна мовна картина світу й фразеологія (на матеріалі української, російської та англійської мов)	53
Крайчинська Г.В. Етнокультурна основа польських та українських нумізматичних фразеологізмів	57
Крижанська О.М. З історії кольорів	62
Кірілкова Н.В. Фольклорні традиції в „Синіх етюдах” М Хвильового	65
Мандрик Н.В. Роль церковнослов’янської мови в процесі формування української літературної мови	69
Голоюх Л.В. Лексеми з національною конотацією в історичній прозі Р. Іваничука.....	73
Розділ IV. Актуальні питання лінгвістики тексту.....	79
Войцешук Л.А. Дискурс, мовленнєвий жанр та мовленнєвий акт як категорія організації мовного коду в комунікації	79
Науменко Н.В. Абетковий вірш в українській поезії	81
Тищенко О.В. Вербальні формули побажань в ритуальному тексті: семантика і прагматика	84
Розділ V. Проблеми мовної освіти та культури мовлення.....	92
Лещенко Г.П. Соціокультурна компетенція як складова комунікативної україномовної компетенції школярів	92
Олексієвець Л.С. Сучасне ділове листування	95

Наукове видання
Актуальні проблеми сучасної філології
Мовознавчі студії
Збірник наукових праць
Випуск XIV

Упорядкування
та наукове редагування
Якимчук О.І.
Степанова О.І.

Технічний редактор
Литвак А.М.

Здано до набору 20 листопада 2006.
Підписано до друку 13 грудня 2006.
Формат 70x100¹/₁₆.
Папір офсетний.
Друк на ризографі.
Гарнітура Times New Roman Cug.
Умовн. друк. арк. 10,2.
Обл.-вид. арк. 9,2.
Тираж 100 прим.
Зам. .

Видавничі роботи: обчислювальний центр РДГУ
33000, м.Рівне, вул. С.Бандери, 12.
Рівненський державний гуманітарний університет.
(м.Рівне, вул. Остафова, 31; кафедра української мови)